

...

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Pfv.V.20.197/2021/4.

A tanács tagjai: dr. Szabó Klára a tanács elnöke, dr. Magosi Szilvia előadó bíró, dr. Madarász Anna bíró

A felperes: Felperes1

A felperes képviselője: dr. Somfai Zsolt ügyvéd

Az alperes: Alperes1

Az alperes képviselője: Alperes képviselője1

A per tárgya: helytállási kötelezettség teljesítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 41.Pkf.634.817/2020/3.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budai Központi Kerületi Bíróság 18.P.23.541/2019/6.

Rendelkező rész

– A Kúria a jogerős végzést – az elsőfokú végzésre is kiterjedően – hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

– A felperes felülvizsgálati eljárási költségét 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forintban, az alperesét 50.000 (ötvenezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes megbízó és a B. Kft. megbízott között megbízási szerződés jött létre, amely alapján a Kft. biztosítási szerződéseket közvetített jutalék ellenében. A szerződési feltételek 6.1. pontja szerint jutalékra akkor volt jogosult, amennyiben a szerződések meghatározott ideig fennmaradnak. A Kft. jutalék-visszafizetés címen keletkező fizetési kötelezettsége teljesítésére az alperes készfizető kezességét vállalt. A felperes 6.698.584 forint jutalék visszafizetésére szólította fel a Kft.-t, de az a felszólításnak nem tett eleget.

[2] A felperes a követeléséből 2.000.000 forint és járulékai iránt pert indított az alperes ellen a Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróságon. A keresetnek helyt adó ítéletet a Fővárosi Törvényszék a 45.Pf.638.056/2015/6. számú ítéletével helybenhagyta.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[3] A felperes keresetében a követeléséből fennmaradó további 4.698.384 forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[4] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és másodfokú végzés

[5] Az elsőfokú bíróság végzésével a pert megszüntette. Az indokolása szerint nem volt megállapítható, hogy a perben érvényesített igény alapjául szolgáló tények eltérnek a korábbi perben érvényesített igény alapjául szolgáló tényektől. Az érvényesített jog ugyanaz és azonosak a peres felek is, ezért a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 157. § a) pontja alapján pergátló akadály áll fenn figyelemmel a régi Pp. 130. § (1) bekezdés b) pontjára és a 229. § (1) bekezdésére.

[6] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság végzésével az elsőfokú végzést helybenhagyta. Az indokolásában rámutatott arra, hogy az ítélt dolog [rég Pp. 229. § (1) bekezdés] tárgya a keresettel érvényesített jogról való döntés, az annak alapjául szolgáló releváns tények és jogi okfejtések, így a felek közötti jogviszony minősítése is, amely utóbb vitássá nem tehető, attól egy későbbi perben a bíróság sem térhet el. Az ítélet jogereje nem terjed ki a meghozatalát követően bekövetkezett tényekre. A jelen esetben a felek közötti

jogvita ténybeli alapját nem az egyes biztosítási szerződések képezik, azoknak az alperes nem alanya. A ténybeli alap az, hogy e szerződések kapcsán a felperesnek az alperessel fennálló készfizető kezességet alapító szerződés keretében jutalék-visszakövetelési joga keletkezett 6.698.584 forint és járulékai erejéig. A felperes a korábbi perben ebből a követelésből 2.000.000 forintot és járulékait érvényesített annak ellenére, hogy a teljes követeléssel is élhetett volna. A perben hozott ítélet anyagi jogereje nem teszi lehetővé a további igény bírósági érvényesítését. Nem annak van döntő jelentősége, hogy a felperes a korábbival legalább részben azonos szerződések és számlák alapján is igényt kívánt érvényesíteni, hanem annak, hogy a korábbi perben már a teljes jutalék visszakövetelésének lehetősége érvényesíthető volt, amellyel a felperes csak részben élt. A ténybeli azonosságot az egyes biztosítási szerződések utáni jutalék visszakövetelési lehetőségének megnyílása jelenti. Ettől a felperes a továbbiakban elesett, de az ezt követően visszakövetelhetővé vált jutalékkal kapcsolatos igényét az elévülési időn belül érvényesítheti.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[7] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős végzés hatályon kívül helyezését és elsődlegesen az alperes kereset szerinti marasztalását, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a régi Pp. 3. § (2) bekezdését, 215. §-át, 229. § (1) bekezdését.

[8] Azzal érvelt, hogy a korábbi perben konkrétan beazonosíthatóan megjelölte, mely számlák vonatkozásában érvényesít az alperessel szemben fennálló teljes követeléséből 2.000.000 forintra és járulékaira előterjesztett követelést. A 2014. június 23-án kelt beadványában kijelentette, hogy az alperessel szemben a fennmaradó 4.698.584 forint tartozás és járulékai vonatkozásában jogfenntartással él. A bíróság jogerős ítéletével megállapította, hogy a kereset a jogalapjában megalapozott. Megállapításra került az a tény is, hogy az alperesnek 6.698.584 forint tőketartozása keletkezett, amelyből a perben 2.000.000 forint volt érvényesítve. A felülvizsgálattal támadott határozat akkor volna helytálló, ha az újabb perben érvényesített követelés ugyanazon számlatartozáson alapult volna. A követelés azonban más – beazonosíthatóan megjelölt – számlatartozásokon alapult. A korábbi perben a bíróság a régi Pp. 215. §-ában és a 3. § (1) bekezdésében foglaltakból következően nem döntött és nem is dönthetett a perben nem érintett számlák vonatkozásában fennálló követelésről.

[9] A felülvizsgálattal támadott végzés azért ütközik a régi Pp. 215. §-ába, mert kiterjed e perben nem érvényesített számlakövetelésekre is, amelyekre vonatkozóan már jogerős ítélet született; valamint kiterjesztette a korábbi jogerős ítélet hatályát az azokból a számlákból eredő követelésre is, amelyekről ez az ítélet nem rendelkezett.

[10] A felek közötti jogvita ténybeli alapját nem az egyes biztosítási szerződések képezik. Az alapul fekvő jogviszony a tartós megbízás, valamint az azon alapuló elszámolási kötelezettségből fakadó követeléseket biztosító kezességi szerződés. Az azonos jogviszonyból származó, de eltérő biztosítási szerződéseken alapuló számlakövetelései eltérő követelések. Ezt támasztja alá a jogerős végzésnek az a megállapítása is, amely szerint a később visszakövetelhetővé vált jutalékkal kapcsolatos igény az elévülési időn belül érvényesíthető. Az ugyanazon felek közötti azonos jogviszonyból fakadó, de eltérő követelések érvényesítése

esetén a tényazonosság és a jogazonosság hiányában az újabb per ítélt dologra tekintettel nem szüntethető meg (BH2019. 275.). Jogszabály nem tiltja, hogy amennyiben a jogosult a követelésének csak egy részét érvényesítette, a fennmaradt követelését későbbi időpontban érvényesíthesse.

[11] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte. Rámutatott arra, hogy a felperes a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott először a jogfenntartásra. A korábbi perben hozott elsőfokú ítélet indokolásából az tűnik ki, hogy a Kft.-nek 6.698.584 forint tőketartozása keletkezett, és ebből a felperes 2.000.000 forint megfizetését követelte, jogfenntartással pedig nem élt. A BH1981. 363. számú eseti döntésben foglaltak szerint, ha a felperes leszállítja a keresetét és jogfenntartással nem él, a jogerős ítélet meghozatala után ugyanabból a tényalapból származó, ugyanazon jog iránt a leszállított keresetet meghaladó követelését a korábban perbe vont alperessel szemben nem érvényesítheti. A jelen esetben a korábbi perben hozott ítélet nem tartalmazza, hogy a felperes milyen számla alapján, milyen mértékű követelést kívánt érvényesíteni. Az állapítható meg, hogy a keresetét leszállította és nem tartotta lényegesnek, hogy a jogait fenntartsa.

A Kúria döntése és jogi indokai

[12] A régi Pp. 270. § (2), (3) bekezdése a pert a régi Pp. 157. § a) pontja szerint megszüntető jogerős végzés elleni felülvizsgálatot jogszabálysértés esetén teszi lehetővé. A régi Pp. 272. § (2) bekezdésében és 275. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a Kúria a jogerős határozatot a felülvizsgálati kérelem keretei között, az abban megjelölt jogszabálysértésre figyelemmel vizsgálhatja felül. A felperes a rendkívüli perorvoslatát megalapozó jogsértést abban határozta meg, hogy a másodfokú bíróság téves jogi álláspontja miatt figyelmen kívül hagyta, hogy az alperessel szemben fennálló követelésének a korábbi perben nem érvényesített részére a perben hozott ítélet jogereje nem terjed ki.

[13] A jogerős ítélet tartalma és a jelen per iratai alapján azt kellett megállapítani, hogy a pereket ugyanaz a felperes, ugyanazzal az alperessel szemben, ugyanannak a kezességi szerződésnek a teljesítése iránt indította a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rég Ptk.) 272. § (1) bekezdésére és 274. § (2) bekezdés a) pontjára hivatkozással. A kezességi szerződéssel a kezes a jogosultnak a kötelezettrel szembeni követelése teljesítésére vállal kötelezettséget. Az adott esetben a jogosult felperes a kötelezettől a közöttük létrejött megbízási szerződés alapján jutalék visszafizetését követelheti a megkötött biztosítási szerződések idő előtti megszűnése esetén. A követelésének mértéke attól függ, hogy mely biztosítási szerződések szűntek meg idő előtt. A másodfokú bíróság álláspontjával ellentétben a keletkezett követelés jogosultját nem terheli igényérvényesítési kötelezettség. A felperes az alanyi jog szerint őt megillető követelésnek egy részét is érvényesíthette anélkül, hogy ez a fennmaradó összegre joglemondásnak minősülne. A régi Pp. 3. § (1) bekezdésében foglaltak szerint eljárva a bíróság az elbírálni kért követelésről döntött. A korábbi perben hozott ítélet jogereje azt zárja ki, hogy a perben elbírált követelését a felperes újból érvényesíthesse. Az ítélet jogereje a korábbi perben nem érvényesített követelésrészre nem terjed ki (BH2015. 230.). Mindezekre tekintettel nem áll fenn ítélt dolog (res iudicata), amely a felperes keresetindítását kizárhatná.

[14] A Kúria ezért a jogerős végzést – az elsőfokú végzésre is kiterjedően – a régi Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

Záró rész

[15] A hatályon kívül helyezésre tekintettel a Kúria a felek eljárási költségét a régi Pp. 275. § (5) bekezdése alapján csak megállapította, annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt. A felek felülvizsgálati eljárási költsége a jogi képviselőjükkel felmerült ügyvédi munkadíj. A Kúria ennek összegét – a felperes esetében áfával együtt – a kifejtett tevékenység munka- és időigényére figyelemmel határozta meg a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5), (6) bekezdése, 4/A. § (1) bekezdése szerint.

[16] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése értelmében tárgyaláson kívül bírálta el.

[17] A végzés ellen a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2021. március 11.

Dr. Szabó Klára s.k. a tanács elnöke, Dr. Magosi Szilvia s.k. előadó bíró, Dr. Madarász Anna s.k. bíró